

ligt, at medens vore Landmænd lægge særdeles Vind paa at draine deres Jorder, saa træffe vi slet ingen Foranstaltninger for at draine vore Huse; de søge ved dette Middel at frembringe saameget Korn som muligt, men vi søge ikke at finde Midler til at standse Sygdommes Udbredelse eller formindste Dødeligheden. Det kan ikke hjælpe, at vi sige, at vi med Hensyn til Dødelighedsforholdet her i Landet ere vel situerede, det er ikke Tilfældet; Kjøbenhavn er en usund og, idetmindste for mig især om Sommeren, en ubestinkende By, og dens Dødelighed er meget stor ligeoverfor de fleste større Stæder. Jeg vil som et Exempel, hvorfor der Hayes bestemte Data, nævne, at Dødeligheden her i Kjøbenhavn omtrent er $\frac{1}{3}$ større end i London — naturligvis i Forhold til Folkemængden. Naar vi see hen til de daarligere for en stor Deel usle Bopæle, som der her i Staden findes for en Masse af vore Medborgere, saa bliver det virkelig vor Pligt at tænke paa, om der kan staffles Foranstaltninger tilvæie for at affkaffe de Dunder, som deraf ere en Følge. Jeg vil spørge ethvert Medlem, som om Vinteren stikker sit Hoved ned i den største Deel af de Kjælderleiligheder, der findes her i Byen, om han troer, at det er foreneligt med Sundheden at lade Mennesker boe i saadanne Opholdssteder. Dersom Nogen tvivler paa, at der kan udrettes noget Betydeligt ved offentlige Foranstaltninger med Hensyn til slette Grunde, stinkende Bænde, usunde og slet ventilerede Bopæle o. s. v., saa vil jeg vise hen til det Land, som allerede er blevet nævnt, nemlig England. Man havde fundet, at saavel Lægerne som lignende kyndige Mænd havde fildkommen Ret i, at man næsten havde tilintetgjort Typhus, Cholera og deslige epidemiske Sygdomme paa de Stæder, hvor man sørgede for Afgraving, Oprensning og Forbedring af locale Dunder af den her nævnte Art, og der blev derfor i Måret 1848 oprettet et eget Ministerium for Sundhedspleien i England, og dette Ministerium har havt en meget betydelig Ret og Myndighed. Nu vil idetmindste det ærede Medlem for Odense (Grundtvig), som kjenner England saa godt, indrømme, at saa jaloux man er paa Bevarelsen af den Myndighed, som er tildeelt Par-

lamentet, ligesaa tvrig er man der for at bevare de borgerlige Privilegier og Rettigheder, og desuagtet kom denne Lov igennem i 1848, tiltrods for den store Modstand saavel ude i Landet som i selve Parlamentet, og jeg veed ikke rettere, end man er overordentlig glad ved, at den er kommen, og at den har arbejdet ganske fortræffeligt. Jeg har her Petitioner fra 5 engelske Byer ude i Landet, som bede om, at Loven af 1848 maa blive anvendelig paa dem; Sagen er nemlig den, at naar $\frac{1}{10}$ af en By petitionerer om at faae Loven udvidet til sine Enemærker, fordi den lider af et eller andet af de Dunder, jeg nævnte, saa bliver Loven derfor sat igennem.

Naar det ærede Medlem (Tscherning) ikke mener, at det har Meget paa sig, at Sygdom kan forarsages ved Ophobning af forraadnede ildelugtende Ting, stinkende Pol. o. s. fr., saa skal jeg derfor give ham et ret godt Beviis, hentet fra den franske Armee paa Krim. Det ærede Medlem omtalte, at Sundhedstilstanden i Armeeerne i den senere Tid var langt bedre end i gamle Dage, men det er dog med Undtagelser; thi det ærede Medlem veed ligesaa godt som jeg, at af de 309,000 Mand, som fra Frankrig blev sendte til Krim, vare Tid efter anden 200,000 paa Hospitalerne; han veed forimodentlig ogsaa, at i de sidste Maaneder, da den franske Armee laa ved Balaklava, vare der 19,000 Mand, som laae af Typhus; det har en Læge meddeelt, som jeg formoder med den franske Keisers Tilladelse, idet vi vide, at Pressen i Frankrig er under stærke Baand; denne Læge har udtrykkelig sagt, at den Typhusfeber, som saaledes slog en uhyre Deel af Armeen ned, nærmest forarsagedes af de Uhumsheder og stinkende Ting, som laae i og omkring Leiren, og det er dog et slaaende Beviis paa, at man ved at bortføre slige Ting kan forbedre Sundhedstilstanden i en ikke ringe Grad. Jeg har ligesom det ærede Medlem ogsaa i andre Lande lagt Mærke til nogle af disse Forhold; jeg har baade hørt, seet og læst ikke saa Lidet desangaaende, og jeg kunde give ham Exempler paa Stæder, som jeg kunde nævne; som ogsaa ville være ham bekjendte, hvor man har de bestemte